

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 9 listopada 2016 r.

Pozycja 85

POSTANOWIENIE z dnia 7 listopada 2016 r. Sygn. akt SK 40/12

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Wróbel – przewodniczący
Julia Przyłębska
Piotr Pszczółkowski
Stanisław Rymar
Piotr Tuleja – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 listopada 2016 r., wniosku Sejmu VII kadencji o wyjaśnienie wątpliwości co do treści punktu 2 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 października 2013 r., sygn. akt SK 40/12 (Dz. U. poz. 1313),

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 40 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1157) umorzyć postępowanie ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

I

1. Marszałek Sejmu VII kadencji, na podstawie art. 107 ust. 1 w związku z art. 56 pkt 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293), wniósł 1 października 2015 r. – w imieniu Sejmu VII kadencji – wniosek o wyjaśnienie wątpliwości co do treści punktu 2 sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12.

W powołanym wyroku Trybunał orzekł:

„1. Art. 33 § 2 pkt 2 w związku z art. 33 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, 848, 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 1027 i 1036), w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003 r. do 31 sierpnia 2005 r., w zakresie, w jakim uzależnia zabezpieczenie należności podatkowej w toku kontroli podatkowej od przesłanki «uzasadnionej obawy» niewykonania zobowiązania podatkowego, jest zgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 64 ust. 3 w związku z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Art. 70 § 6 ustawy powołanej w punkcie 1, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r., jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji”.

1.1. Zdaniem wnioskodawcy, nie budzi wątpliwości, że wyrok Trybunału z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12, dotyczy art. 70 § 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, ze zm.; dalej: o.p.), w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r. Stylizacja sentencji wyroku Trybunału wskazuje na to, że – w odniesieniu do relewantnego dla niniejszego wniosku punktu 2 – jest to wyrok o tzw. prostych skutkach prawnych i dotyczy wszystkich hipotek przymusowych bez względu na to, kiedy i na jakiej podstawie zostały ustanowione.

Tymczasem, stwierdza wnioskodawca, uzasadnienie wyroku (cz. III, pkt 5) w sposób jednoznaczny prowadzi do wniosku, że wyrok ma charakter zakresowy i dotyczy tylko hipotek przymusowych ustanowionych w toku trwania procedur podatkowych (kontroli lub postępowania w związku z decyzją o zabezpieczeniu „przedwymiarowym”, o której mowa w art. 33 o.p.).

Marszałek Sejmu podkreślił, że podstawą wpisu hipoteki przymusowej mogą być także: doręczona decyzja (ostateczna lub nieostateczna) wymieniona w art. 35 § 2 pkt 1 lit. a-g o.p. lub tytuł wykonawczy (art. 35 § 2 pkt 2 o.p.). Większość hipotek przymusowych w zakresie zobowiązań podatkowych (około 97%) to hipoteki ustanowione na podstawie decyzji „wymierzającej” podatek lub na podstawie tytułu wykonawczego (głównie w wypadku wystawienia tytułu bezpośrednio na podstawie deklaracji podatkowej). Tylko około 3% stanowią hipoteki przymusowe ustanowione na podstawie zarządzenia zabezpieczenia w toku kontroli podatkowej lub postępowania podatkowego, co było przedmiotem skargi konstytucyjnej.

W ocenie wnioskodawcy, pominięcie w rozważaniach Trybunału hipotek przymusowych ustanowionych poza kontrolą podatkową lub postępowaniem podatkowym rodzi wątpliwości, czy sentencja wyroku dotyczy tylko hipotek przymusowych ustanowionych w toku kontroli podatkowej lub w toku postępowania podatkowego, czy także hipotek ustanowionych w innych sytuacjach. Uzasadnienie zdaje się raczej wskazywać, że intencją Trybunału była derogacja art. 70 § 6 o.p. w zakresie, w jakim ustanowiono hipotekę przymusową w toku kontroli podatkowej lub postępowania podatkowego. Na poparcie tego stanowiska Marszałek Sejmu przytoczył wybrane fragmenty uzasadnienia wyroku.

Według Marszałka Sejmu wymagające wykładni wątpliwości dotyczą tego, czy sentencja nie powinna być ujęta zakresowo zgodnie z uzasadnieniem wyroku albo czy uzasadnienie wyroku nie powinno być uzupełnione o zagadnienie ustanawiania hipoteki przymusowej na podstawie decyzji „wymiarowej” lub tytułu wykonawczego.

1.2. Marszałek Sejmu zwrócił ponadto uwagę, że Trybunał wskazał w uzasadnieniu wyroku z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12, że choć zakwestionowany art. 70 § 6 o.p., z uwagi na utratę mocy obowiązującej, od 1 stycznia 2003 r. nie miał już zastosowania do nowych zabezpieczeń należności podatkowych, to zawarta w nim norma prawna została powtórzona i rozszerzona (o zastaw skarbowy) w art. 70 § 8 o.p. Trybunał zaznaczył, że ten ostatni przepis nie był wprawdzie formalnie przedmiotem orzekania (nie stanowił podstawy ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie skarżącej), lecz w sposób oczywisty mają do niego odpowiednie zastosowanie te same zastrzeżenia konstytucyjne, które zostały podniesione w wyroku w odniesieniu do art. 70 § 6 o.p. „Z punktu widzenia Konstytucji, podczas kontroli podatkowej nie jest dozwolone ani uzależnianie terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych od tego, w jaki sposób zostały one zabezpieczone, ani dopuszczenie do sytuacji, w której zobowiązania tak wyodrębnionej kategorii podatników nigdy się nie przedawniają. Uzasadnia to konieczność podjęcia przez ustawodawcę w ramach realizacji niniejszego wyroku

pilnych działań zmierzających do wyeliminowania z systemu prawnego art. 70 § 8 o.p. z przyczyn wskazanych wyżej” (s. 42-43 wyroku).

Zdaniem Marszałka Sejmu, rozstrzygnięcie Trybunału w sprawie o sygn. SK 40/12 „nie powinno wpłynąć na fakt dalszego pozostawania w obrocie prawnym art. 70 § 8 [o.p.]”. Jednak, jak zauważa wnioskodawca, tego poglądu nie podzielają sądy administracyjne, uznając, że wprawdzie stwierdzona niekonstytucyjność dotyczy art. 70 § 6 o.p. w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r., to jednak „analogiczna treść tego przepisu w obecnie obowiązującym art. 70 § 8 O.p. powoduje niekonstytucyjność wtórną tego ostatniego. Przepis oceniony jako niekonstytucyjny, nie może zostać uznany za zgodną z prawem podstawę rozstrzygnięcia spraw podatkowych oraz podstawę ich kontroli przez sądy administracyjne; ponadto – nie może stanowić podstawy prawnej wszczynania i kontynuowania postępowań podatkowych”.

Marszałek Sejmu stwierdził, że wyrażone w wyroku Trybunału oczekiwanie co do sanowania konstytucyjności art. 70 § 8 o.p. zostało dokonane z perspektywy ustaleń poczynionych na tle art. 70 § 6 o.p. Określone rozumienie treści wyroku Trybunału dotyczącego art. 70 § 6 o.p. w sposób bezpośredni identyfikuje zakres „wtórnej” niekonstytucyjności art. 70 § 8 o.p. Konsekwentnie należałoby uznać, że wyjaśnienie wątpliwości co do treści sentencji wyroku może mieć istotny wpływ na wypracowanie rozwiązań legislacyjnych wykonujących ten wyrok.

W końcowej części wniosku Marszałek Sejmu skoncentrował się na skutkach finansowych oraz społecznych związanych z przyjęciem określonego rozumienia werdyktu Trybunału i ewentualnym uchyleniem art. 70 § 8 o.p.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Marszałek Sejmu VII kadencji wniósł 1 października 2015 r. – w imieniu Sejmu – wniosek o wyjaśnienie wątpliwości co do treści punktu 2 sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12. Wniosek został złożony na podstawie art. 107 ust. 1 w związku z art. 56 pkt 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK z 2015 r.).

Ustawa o TK z 2015 r. została uchylona na mocy art. 91 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1157; dalej: ustawa o TK z 2016 r.) i przestała obowiązywać 16 sierpnia 2016 r. Ustawodawca, odwołując się do zasady bezpośredniego stosowania ustawy nowej, w art. 83 ust. 1 ustawy o TK z 2016 r. postanowił, że „W sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy niniejszej ustawy”. W wyroku z 11 sierpnia 2016 r., sygn. K 39/16, Trybunał uznał, że art. 83 ust. 1 ustawy o TK z 2016 r. rozumiany w ten sposób, że nie podważa skuteczności czynności procesowych dokonanych przed wejściem w życie tej ustawy, jest zgodny z art. 2 Konstytucji.

Uwzględniając powyższy stan prawny, Trybunał zastosował w rozpoznawanej sprawie art. 75 ustawy o TK z 2016 r., zgodnie z którym: „Na wniosek uczestnika postępowania skład orzekający Trybunału, który wydał orzeczenie, na posiedzeniu niejawnym rozstrzyga postanowieniem wątpliwości co do jego treści” (ust. 1). „Jeżeli wniosku o wyjaśnienie wątpliwości nie może rozpoznać skład orzekający wskazany w ust. 1, wniosek powinien być rozpoznany przez taki sam skład” (ust. 2).

Analogiczną regulację zawierała uchylona ustawa o TK z 2015 r.; (tj. art. 107, na podstawie którego został złożony wniosek Marszałka Sejmu VII kadencji), jak i obowiązująca wcześniej ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102,

poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.; art. 74). Zważywszy na wspomniane podobieństwo norm regulujących postępowanie w sprawie wniosku o wyjaśnienie wątpliwości co do treści orzeczenia wydanego przez Trybunał, aktualność zachowują poglądy odnoszące się do tej instytucji, wyrażone w dotychczasowym orzecznictwie Trybunału.

2. Na wstępie należy wskazać, że na podstawie art. 75 ust. 2 ustawy o TK z 2016 r. Trybunał rozpoznał wniosek o rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12, w takim samym składzie, choć nie tym samym, jak skład orzekający, który go wydał (dwoje z sędziów rozstrzygających sprawę o sygn. SK 40/12 jest sędziami w stanie spoczynku). Rozwiązanie przewidziane w art. 75 ust. 2 ustawy o TK z 2016 r. pozwala przyjąć, że nie ma przeszkód formalnych do rozpoznania przez taki sam (ale nie ten sam) skład Trybunału, wniosku o wyjaśnienie wątpliwości co do treści orzeczenia, w każdym czasie.

2.1. Odłąbną kwestią wymagającą rozważenia jest legitymacja wnioskodawcy – Marszałka Sejmu występującego w imieniu Sejmu VII kadencji.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy o TK z 2016 r., kompetencja do wystąpienia z wnioskiem w sprawie wyjaśnienia wątpliwości co do treści wyroku przysługuje uczestnikom postępowania. W świetle art. 28 pkt 2 ustawy o TK z 2016 r. uczestnikiem postępowania jest m.in. organ, który wydał akt normatywny objęty wnioskiem lub skargą konstytucyjną, czyli w wypadku ustawy – Sejm.

Trybunał wyraził pogląd, że nie ma w tym zakresie znaczenia, w której kadencji uchwalono kwestionowaną regulację, w toku której kadencji została ona zaskarżona, czy też w okresie jakiej kadencji zapadło rozstrzygnięcie Trybunału (zob. postanowienie TK z 2 kwietnia 2014 r., sygn. SK 18/09, OTK ZU nr 4/A/2014, poz. 44). Z tego punktu widzenia nie ma przeszkód do wystąpienia z wnioskiem o wyjaśnienie wątpliwości co do treści wyroku z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12.

2.2. Sprawa o sygn. SK 40/12 dotyczyła ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (uchwalonej w trakcie II kadencji Sejmu). Skarga konstytucyjna została złożona 10 września 2010 r. (w trakcie VI kadencji Sejmu), wyrok Trybunału zapadł 8 października 2013 r. (w trakcie VII kadencji Sejmu). Wniosek, w imieniu Sejmu VII kadencji (1 października 2015 r.), złożył Marszałek Sejmu.

W toku postępowania przed Trybunałem VII kadencja Sejmu zakończyła się.

Zgodnie z art. 98 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji kadencje Sejmu i Senatu rozpoczynają się z dniem zebrania się Sejmu na pierwsze posiedzenie i trwają do dnia poprzedzającego dzień zebrania się Sejmu następnej kadencji. Pierwsze posiedzenie Sejmu VIII kadencji odbyło się 12 listopada 2015 r. Tym samym VII kadencja Sejmu zakończyła się 11 listopada 2015 r.

Marszałek Sejmu wystąpił 1 października 2015 r. – w imieniu Sejmu VII kadencji – z wnioskiem o wyjaśnienie wątpliwości co do treści wyroku z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12.

W ocenie Trybunału, zakończenie VII kadencji Sejmu ma wpływ na ocenę legitymacji wnioskodawcy i dopuszczalność rozpoznania wniosku.

Obowiązująca ustawa o TK z 2016 r., podobnie jak ustawa o TK z 1997 r. i ustawa o TK z 2015 r., nie określa terminu, w jakim wniosek o wykładnię orzeczenia może być złożony. Może on być zgłoszony bez względu na czas, który upłynął od ogłoszenia orzeczenia. Jak wynika z orzecznictwa Trybunału, istotne jest, by nie nastąpiła utrata legitymacji procesowej wnioskodawcy, w szczególności związana z zakończeniem kadencji Sejmu, w trakcie której złożony został wniosek o zbadanie zgodności z Konstytucją kwestionowanych przepi-

sów i wniosków o wykładnię orzeczenia (zob. postanowienia TK z: 21 marca 2000 r., sygn. K 4/99, OTK ZU nr 2/2000, poz. 65; 30 maja 2012 r., sygn. P 3/06, OTK ZU nr 5/A/2012, poz. 61). Jest to zagadnienie, które wystąpiło na tle niniejszej sprawy.

2.3. Trybunał uznał, że zakończenie VII kadencji Sejmu rzutuje na dopuszczalność rozpoznania wniosku (złożonego w trybie art. 107 ust. 1 ustawy o TK z 2015 r. w trakcie VII kadencji Sejmu) o wyjaśnienie wątpliwości co do treści wyroku.

Okoliczność tego rodzaju była przedmiotem analizy w postanowieniu Trybunału z 28 maja 2008 r., sygn. K 2/07 (OTK ZU nr 4/A/2008, poz. 75). Trybunał sformułował swoje stanowisko na tle obowiązującego wówczas art. 74 ustawy o TK z 1997 r., zawierającego regulację analogiczną do tej, którą obecnie stanowi art. 75 ust. 1 ustawy o TK z 2016 r. Zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy o TK z 1997 r.: „Na wniosek uczestnika postępowania skład orzekający Trybunał, który wydał orzeczenie, na posiedzeniu niejawnym rozstrzyga postanowieniem wątpliwości co do jego treści”.

2.3.1. W sprawie o sygn. K 2/07 Marszałek Sejmu V kadencji działał jako reprezentant organu, który wydał akt objęty wnioskiem, a nie jako organ „samodzielnie” wyposażony w kompetencję do złożenia wniosku o kontrolę konstytucyjności. Wniosek z 17 lipca 2007 r. o wykładnię orzeczenia w sprawie o sygn. K 2/07 (wyrok z 11 maja 2007 r., sygn. K 2/07, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 48) został formalnie oznaczony jako wniosek Marszałka Sejmu. W toku postępowania przed Trybunałem, 4 listopada 2007 r., upłynęła V kadencja Sejmu. Trybunał przyjął w postanowieniu z 28 maja 2008 r., sygn. K 2/07, że Marszałek pełni funkcje kierownicze ciała kolegialnego, jakim jest Sejm, a także „reprezentuje izbę na zewnątrz”. Wykonywanie zadań marszałkowskich związane jest z kadencją izby oraz ze sprawowaniem mandatu. Pełnienie obowiązków marszałkowskich – w zakresie pozycji w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym – może mieć miejsce tylko w granicach czasowych kadencji izby i sprawowania samego mandatu parlamentarnego w tejże kadencji. Trybunał odwołał się przy tym do postanowienia TK z 17 grudnia 2007 r., sygn. Pp 1/07 (OTK ZU nr 11/A/2007, poz. 165), w którym przyjął, że zakończenie kadencji skutkuje dyskontynuacją działań podejmowanych zarówno przez Sejm *in pleno*, grupy posłów, jak i przez organy Sejmu. Stwierdził przy tym, że „ustawodawca nie miał wątpliwości co do powszechnego charakteru zasady dyskontynuacji (...) i konieczności przyjęcia szczególnych uregulowań ustawowych w razie uznania za celowe przełamanie tej zasady”. Jeżeli chodzi o pozycję Marszałka Sejmu w ramach postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, Trybunał przyjmuje, że Marszałek nie jest tu organem państwa (zob. wyrok TK z 1 grudnia 1998 r., sygn. K 21/98, OTK ZU nr 7/1998, poz. 116 i postanowienie z 17 grudnia 2007 r., sygn. Pp 1/07).

2.3.2. Należy podkreślić, że stanowisko powyższe wiązało się z poglądem wyrażonym na tle ustawy o TK z 1997 r., że koniec kadencji podmiotu parlamentarnego uzasadnia umorzenie postępowania w sprawie kontroli konstytucyjności, wszczętego na podstawie wniosku pochodzącego od takiego podmiotu ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku (art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 1997 r.). Trybunał uznał, że stanowisko co do konsekwencji zasady dyskontynuacji w postępowaniu przed Trybunałem zachowuje swoją aktualność, nie tylko w wypadku wniosku o kontrolę konstytucyjności, ale także w wypadku wniosku o wykładnię orzeczenia złożonego na podstawie art. 74 ustawy o TK z 1997 r. i w związku z tym umorzył postępowanie w sprawie wniosku Marszałka Sejmu o wyjaśnienie wątpliwości co do treści wyroku z 11 maja 2007 r., sygn. K 2/07, ze względu na niedopuszczalność wydania orzeczenia (zob. postanowienie z 28 maja 2008 r., sygn. K 2/07).

Trybunał w niniejszym składzie przyjął, uwzględniając swoje wcześniejsze orzecznictwo, że zakończenie VII kadencji Sejmu skutkuje – na podstawie art. 40 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 2016 r. – umorzeniem postępowania w sprawie wniosku złożonego 1 października

2015 r. przez Marszałka Sejmu VII kadencji w trybie art. 107 ust. 1 w związku z art. 56 pkt 4 ustawy o TK z 2015 r.

2.3.3. Na marginesie Trybunał przypomina, że wykładni podlega sentencja orzeczenia, czyli rozstrzygnięcie Trybunału, które ma moc powszechnie wiążącą (zob. postanowienia TK z: 21 marca 2000 r., sygn. K 4/99; 13 listopada 2002 r., sygn. SK 28/01, OTK ZU nr 6/A/2002, poz. 86; 21 listopada 2006 r., sygn. SK 33/04, OTK ZU nr 10/A/2006, poz. 160; 4 października 2011 r., sygn. K 9/11, OTK ZU nr 8/A/2011, poz. 85; 30 maja 2012 r., sygn. P 3/06, OTK ZU nr 5/A/2012, poz. 61; 5 listopada 2013 r., sygn. SK 6/10, OTK ZU nr 8/A/2013, poz. 126). Stanowisko to, wyrażane przez Trybunał na tle ustawy o TK z 1997 r. zachowuje aktualność także na gruncie ustawy o TK z 2016 r. Zasadność stanowiska, że wykładni podlega tylko sentencja orzeczenia potwierdza interpretacja art. 190 Konstytucji, która determinuje rozumienie wyrażeń ustawowych. Moc powszechnie obowiązującą i ostateczność (art. 190 ust. 1 Konstytucji), wymogi co do ogłaszania (art. 190 ust. 2 Konstytucji), wejście w życie (art. 190 ust. 3 Konstytucji) oraz możliwość wznowienia postępowania (art. 190 ust. 4 Konstytucji) ustrojodawca wiąże tylko z orzeczeniami Trybunału w wąskim rozumieniu, a więc z rozstrzygnięciami, które podejmuje Trybunał w sentencji swoich orzeczeń (zob. postanowienie TK z 22 czerwca 2016 r., sygn. K 39/13, OTK ZU nr A/2016, poz. 43).

Wątpliwości co do sentencji wyroku powinny być rozstrzygane na podstawie uzasadnienia, które nie podlega wykładni (zob. postanowienia TK z: 4 października 2011 r., sygn. K 9/11; 2 kwietnia 2014 r., sygn. SK 18/09). Art. 190 Konstytucji nie odnosi się do uzasadnienia orzeczenia Trybunału, które przedstawia argumenty sędziów biorących udział w jego wydaniu na rzecz rozstrzygnięcia wyrażonego w sentencji orzeczenia. Istotą (treścią) orzeczenia Trybunału jest rozstrzygnięcie podjęte przez Trybunał w ramach przypisanych mu kompetencji, a nie jego uzasadnienie (zob. postanowienie z 22 czerwca 2016 r., sygn. K 39/13).

Co istotne, wykładnia orzeczenia Trybunału nie może prowadzić do nowego rozstrzygnięcia ani uzupełnienia poprzedniego rozstrzygnięcia. Zgłoszona Trybunałowi wątpliwość musi mieć istotny (poważny) i obiektywny charakter. Nie może to być wyłącznie subiektywna wątpliwość wnioskującego o dokonanie wykładni orzeczenia (zob. postanowienia TK z: 5 listopada 2013 r., SK 6/10; 22 czerwca 2016 r., sygn. K 39/13).

Podstawą postanowienia odmawiającego rozstrzygnięcia wątpliwości co do treści wyroku byłby art. 75 ust. 1 ustawy o TK z 2016 r.

3. Trybunał, umarzając postępowanie z uwagi na dezaktualizację legitymacji wnioskodawcy, pragnie jedynie zauważyć, że treść punktu 2 sentencji wyroku o sygn. SK 40/12 jest jednoznaczna. Trybunał uznał, że: „Art. 70 § 6 ustawy powołanej w punkcie 1, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r., jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji”. Trybunał umorzył postępowanie w sprawie kolejnej skargi (wniesionej przez ten sam podmiot) dotyczącej art. 70 § 6 o.p., ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku (zob. postanowienie z 23 października 2013 r., sygn. SK 23/13, OTK ZU nr 7/A/2013, poz. 114), stwierdzając, że przepis ten został już uznany za niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji, „a tym samym cel skargi konstytucyjnej (zarówno generalny, tj. wyeliminowanie niekonstytucyjnej normy prawnej z systemu prawnego, jak i indywidualny, tj. ochrona konkretnych praw lub wolności skarżącej) został osiągnięty” (cz. II, pkt 3uzasadnienia postanowienia).

Należy przy tym zauważyć, że sam wnioskodawca stwierdził, iż: „Nie budzi wątpliwości, że wyrok TK z 8 października 2013 r. (sygn. akt SK 40/12) dotyczy art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r. Stylizacja sentencji wyroku TK wskazuje na to, że w odniesieniu do relewantnego dla niniej-

szego wniosku pkt 2 jest to wyrok o tzw. prostych skutkach prawnych i dotyczy wszystkich hipotek przymusowych bez względu na to kiedy i na jakiej podstawie zostały ustanowione”.

Przedstawiona we wniosku wątpliwość dotyczy w istocie występującej, zdaniem wnioskodawcy, rozbieżności pomiędzy treścią sentencji a uzasadnieniem oraz prawidłowości interpretacji wyroku z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12 w orzecznictwie sądów administracyjnych dotyczącym art. 70 § 8 o.p. Ten ostatni przepis nie był jednak przedmiotem oceny Trybunału w sentencji wyroku z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12. Jak Trybunał zaznaczył wcześniej, moc powszechnie obowiązującą i ostateczność (art. 190 ust. 1 Konstytucji), wymogi co do ogłaszania (art. 190 ust. 2 Konstytucji), wejście w życie (art. 190 ust. 3 Konstytucji) oraz możliwość wznowienia postępowania (art. 190 ust. 4 Konstytucji) ustrojodawca wiąże tylko z orzeczeniami Trybunału w wąskim rozumieniu, a więc z rozstrzygnięciami, które podejmuje Trybunał w sentencji swoich orzeczeń.

Należy zaznaczyć, że 24 lutego 2016 r. wpłynął do Trybunału Konstytucyjnego wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich o stwierdzenie niezgodności art. 70 § 8 o.p. z art. 64 ust. 2 oraz art. 2 w związku z art. 84 Konstytucji (sygn. K 10/16), zaś 9 marca 2016 r. Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu przedstawił pytanie prawne, czy art. 70 § 8 o.p., w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003 r., jest zgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji (sygn. P 6/16).

Ponadto przedmiotem prac legislacyjnych jest poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa, przewidujący uchylenie § 8 w art. 70 o.p. (zob. druk sejmowy nr 449 z 8 kwietnia 2016 r., VIII kadencja). Projekt po pierwszym czytaniu trafił do Komisji Finansów Publicznych. W ocenie Rady Ministrów, propozycja uchylenia art. 70 § 8 o.p. nie zasługuje na akceptację (zob. stanowisko rządu do druku sejmowego nr 449/ VIII kadencja).

Podsumowując, Trybunał uznał, że rozpoznanie – złożonego w imieniu Sejmu VII kadencji – wniosku Marszałka Sejmu o wyjaśnienie wątpliwości co do treści wyroku z 8 października 2013 r., sygn. SK 40/12, jest niedopuszczalne ze względu na brak legitymacji wnioskodawcy, i postanowił umorzyć postępowanie na podstawie art. 40 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 2016 r.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.